

**ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

ФАКУЛЬТЕТ № 4

**КАФЕДРА ГОСПОДАРСЬКО – ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітній рівень перший бакалаврський
Освітньо-професійна програма Економічна безпека підприємства
Шифр за ОПП: ОК - 20
Мова навчання: українська

Розробник:

ШАЛІМОВ Володимир, доцент кафедри
господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки,
кандидат економічних наук, доцент,

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки факультету №4
ДонДУВС

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 року

Завідувач кафедри



Сергій ВАСИЛЬЄВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Економічна безпека підприємства
«25» серпня 2023 р.

Гарант ОПП



Олена ГУЗЕНКО

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	2-й	2-й
Семестр:	4-й	4-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	14 годин	4 годин
Семінарські:	16 годин	6 годин
Практичні:		
Самостійна робота:	60 годин	80 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	1:8

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування системи теоретичних і практичних знань про категорії, закони, закономірності, суперечності, механізми, методи та інструменти економіки праці та соціально-трудових відносин, а також комплексу компетентностей щодо ефективного управління соціально-трудовими відносинами та працею.

Завдання навчальної дисципліни: засвоєння категоріально-понятійного апарату, законів, закономірностей та суперечностей економіки праці та соціально-трудових відносин; пізнання завдань і принципів

економіки праці та соціально-трудових відносин; опанування сучасних методів та інструментів управління соціально-трудовими відносинами та працею; пізнання механізмів саморегулювання та регулювання соціально-трудових відносин; засвоєння економіко-організаційних механізмів управління соціально-трудовими відносинами та працею; формування умінь з організації праці та раціоналізації трудових процесів; набуття навичок управління соціально-трудовими відносинами та працею; формування умінь з планування та аналізу показників та умов праці; формування здатності до свідомого вибору та застосування на практиці моделей і підходів управління соціально-трудовими відносинами та працею.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Економіка праці та соціально-трудові відносини» належить до обов'язкових навчальних дисциплін загальної фахової підготовки. Базою для вивчення дисципліни виступають дисципліни «Макроекономіка»; «Мікроекономіка»; «Економіка підприємства»; «Національна економіка».

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 9	ПРН 11	ПРН 14	ПРН 24
Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	+			
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.		+		
Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.			+	
Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.				+

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

сутність категорії «праця» та її характеристики, процес праці та форми його виявлення;

поняття «населення», «людські ресурси», «трудові ресурси», «трудовий потенціал» суспільства, «соціально-трудові відносини»;

складові системи соціально-трудо­вих відносин;
 сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки;
 складові ринку праці та його функціонування, регулювання ринку праці;
 сутність, зміст, принципи та складові організації праці;
 напрями використання трудових ресурсів, продуктивність праці та показники її виміру;
 сутність заробітної плати та її структуру, механізм організації заробітної праці;
 показники використання праці та методики їх планування;
 сутність, напрями, показники моніторингу соціально-трудо­вої сфери;
 цілі, завдання, структуру Міжнародної організації праці (МОП) у сучасному світі;
 зарубіжний досвід регулювання відносин у сфері зайнятості;

вміти:

розраховувати та аналізувати показники, які характеризують структуру людських ресурсів;
 застосовувати методи регулювання соціально-трудо­вих відносин в умовах становлення ринкової економіки;
 проводити оцінку стану соціального партнерства на підприємстві та визначати напрями його розвитку;
 проводити аналіз ринку праці;
 визначати умови оплати праці в системі колективно-договір­ного регулювання соціально-трудо­вих відносин;
 визначати чинники, що впливають на рівень і динаміку заробітної плати; проводити моніторинг соціально-трудо­вої сфери;
 застосовувати міжнародні трудові норми в Україні.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма навч.					заоч. форма навч.				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб
1	2	3	4	5	8	8	9	10	11	15
Змістовий модуль 1. Теоретичні та регулятивні основи економіки праці та соціально-трудо­вих відносин										
Тема 1. Економіка праці, праця та трудовий потенціал	12	2	2	-	8	12	1	-	-	11

Тема 2. Людський капітал та людський розвиток	12	2	2	-	8	12	-	1	-	11
Тема 3. Соціально-трудова відносина, соціальне партнерство	12	2	2	-	8	12	1	-	-	11
Тема 4. Саморегулювання та регулювання соціально-трудова відносин	12	2	2	-	8	12	-	1	-	11
Усього годин за змістовим модулем 1.	48	8	8	-	32	48	2	2	-	44
Змістовний модуль 2. Соціально-трудова відносина в процесі праці та з приводу її винагороди										
Тема 5. Кількісні та якісні характеристики праці та її продуктивність	14	2	4	-	6	14	1	1	-	12
Тема 6. Організація праці та раціоналізація трудових процесів	14	2	2	-	6	14	1	1	-	12
Тема 7. Оплата праці та її організація	14	2	2	-	6	14	-	2	-	12
Усього годин за змістовим модулем 2.	42	6	8	-	28	42	2	4	-	36
Усього годин	90	14	16	-	60	90	4	6	-	80

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА РЕГУЛЯТИВНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Тема 1. Економіка праці, праця та трудовий потенціал. Поняття праці, соціально-трудова відносин та економіки праці. Мета, завдання та предмет навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносина». Методологія економіки праці та соціально-трудова відносин. Взаємозв'язок «Економіки праці та соціально-трудова відносин» з іншими

навчальними дисциплінами. Проблематика економіки праці та соціально-трудових відносин в класичній та неокласичній політекономії. Дослідження соціально-трудових проблем методами інституційного аналізу. Теорія людського капіталу. Внесок українських вчених у дослідження економіки праці та соціально-трудових відносин. Становлення економіки праці як самостійної науки. Сучасний етап досліджень економіки праці та соціально-трудових відносин. Сутність праці та її соціально-економічне значення. Функції праці. Роль праці в розвитку людини та суспільства. Історична еволюція праці. Інтелектуалізація праці. Характер і види праці. Особливості сучасних видів праці та зайнятості. Якість робочої сили. Поняття, завдання та складові управління працею. Населення як демоекономічна категорія. Показники чисельності та складу населення. Соціально-економічна структура населення та його територіальне розміщення. Відтворення населення. Природний і механічний рух населення. Сутність, кількісні та якісні характеристики трудового потенціалу. Формування та використання трудового потенціалу суспільства. Розвиток трудового потенціалу України.

Тема 2. Людський капітал та людський розвиток. Сутність та структура людського капіталу. Специфіка людського капіталу. Інвестиції в людський капітал. Вигоди та витрати, пов'язані з інвестиціями у розвиток людини. Економічна та соціальна ефективність інвестування у людський капітал. Концепція людського розвитку. Індекс людського розвитку. Взаємозв'язок головних індикаторів людського розвитку. Показники людського розвитку в Україні. Безпека людського розвитку. Роль і особливості впливу освіти на формування та розвиток інтелектуального капіталу. Охорона здоров'я і відтворення людського капіталу. Зміст та основні елементи рівня та якості життя працівників та їх сімей. Показники рівня та якості життя. Підвищення рівня та якості життя працівників та їх сімей в Україні. Проблема бідності та шляхи її розв'язання. Концепція гідної праці. Проблеми та перспективи забезпечення гідної праці в Україні.

Тема 3. Соціально-трудові відносини та соціальне партнерство. Сутність соціально-трудових відносин. Історична еволюція та сучасне становище соціально-трудових відносин. Особливості соціально-трудових відносин в Україні. Система соціально-трудових відносин. Види, типи та рівні соціально-трудових відносин. Сторони та суб'єкти соціально-трудових відносин. Наймані працівники та їх представницькі органи. Роботодавці та їх об'єднання. Державні органи. Зміст соціального партнерства. Історична еволюція та сучасне становище соціального партнерства. Специфічні риси та перспективи розвитку соціального партнерства в Україні. Форми соціального партнерства. Способи та методи узгодження інтересів соціальних партнерів. Нові проблеми та тенденції розвитку соціально-трудових відносин та соціального партнерства.

Тема 4. Саморегулювання та регулювання соціально-трудових відносин. Саморегулювання соціально-трудових відносин в ринковій економіці. Зміст та функції ринку праці. Елементи та суб'єкти ринку праці. Кон'юнктура ринку праці. Види й моделі ринку праці. Механізм функціонування ринку праці. Інфраструктура ринку праці. Особливості регулювання соціально-трудових відносин за умов ринкової економіки. Зміст та напрями регулювання відносин між працею та капіталом. Регулювання відносин між працею та капіталом на основі соціального діалогу. Сутність та завдання державного регулювання соціально-трудових відносин. Методи та інструменти державного регулювання соціально-трудових відносин. Зміст та цілі державної соціальної політики. Протиріччя соціальної політики. Головні напрями соціальної політики держави. Проблеми та недоліки соціальної політики в Україні. Поняття та види зайнятості та безробіття. Регулювання ринку праці, зайнятості та безробіття. Методи та інструменти державного регулювання зайнятості. Міжнародне регулювання соціально-трудових відносин. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин. Методи роботи Міжнародної організації праці. Програми регулювання соціально-трудових відносин у міжнародній практиці.

Змістовий модуль 2. СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В ПРОЦЕСІ ПРАЦІ ТА З ПРИВОДУ ЇЇ ВИНАГОРОДИ

Тема 5. Кількісні та якісні характеристики праці та її продуктивність. Сутність та фактори важкості праці. Оцінка важкості праці. Поняття та показники напруженості праці. Визначення рівня напруженості праці. Зміст та ознаки складності праці. Методи визначення складності праці. Сутність та фактори інтенсивності праці. Оцінка інтенсивності праці. Способи підвищення інтенсивності праці. Поняття та складові якості праці. Показники якості праці та зайнятості. Вимірники гідної праці. Сутність ефективності та продуктивності праці. Показники та методи вимірювання продуктивності праці. Фактори та умови підвищення (та зниження) продуктивності праці. Класифікація факторів продуктивності праці. Резерви підвищення продуктивності праці та їх класифікація.

Тема 6. Організація праці та раціоналізація трудових процесів. Сутність, принципи та завдання організації праці. Процес організації праці на підприємстві та його складові. Аналіз організації праці на підприємстві. Заходи з вдосконалення організації праці та їх ефективність. Трудовий процес і його елементи. Зміст і завдання раціоналізації трудових процесів. Сутність нормування праці. Трудові нормативи й мікроелементне нормування. Нормативні матеріали для нормування праці. Норми витрат праці та їх класифікація. Аналіз трудових процесів та його складові. Впровадження оптимального трудового процесу. Професійний розвиток

Тема 7. Оплата праці та її організація. Сутність винагороди за працю. Види та форми оплати праці та їх еволюція. Витрати на робочу силу та їх склад. Сутність та функції заробітної плати. Структура заробітної плати. Засади організації заробітної плати на підприємстві. Тарифне нормування зарплати. Основні елементи тарифної системи оплати праці. Проектування основної заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Особливості погодинної та відрядної оплати праці. Безтарифна система оплати праці. Індивідуалізована оплата праці. Організація системи доплат, надбавок та премій. Формування та доведення до співробітників підстав додаткових виплат.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання:

	Поточний контроль			Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
	30	10	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100			

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{100} * 30 =$$

округлити (0,6 * кількість групових занять) * 5

Модульна контрольна робота

19-20 балів – «5» відмінно;

15-18 балів – «4» добре;

10-14 балів – «3» задовільно;

0-9 балів – «0» незадовільно.

При оцінюванні заліку на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

для заочної форми навчання:

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік
	20	20	60
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{20} * 20 =$$

При оцінюванні заліку на заочній формі навчання застосовуються такі критерії:

50-60 балів – «відмінно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти повністю виконали завдання та надали вірне розкриття питань.

40-49 балів – «добре» – здобувачі та здобувачки вищої освіти виконали завдання та допустив незначні помилки, при розкритті питань, що суттєво не впливають на загальний висновок;

30-39 балів – «задовільно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти надали ідею розв'язання завдання, але у розрахунках або в юридичних висновках існують значні помилки, при розкритті питань, які приводять до викривлення рішення;

0-29 балів – «незадовільно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти не можуть виконати завдання або роблять принципові помилки, які викривлюють усе рішення щодо розкриття питань.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Назарова Г. В., Агавердієва Х. Ф., Аграмакова Н. В. та ін. Економіка праці: навч. посіб. / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22471>
2. Економіка праці і соціально-трудові відносини [Текст] : навч. посіб./ Никифорак В.А., Водянка Л.Д., Кобеля З.І., Никифорак О.Я. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. 332с.
3. Економіка праці і соціально-трудові відносини: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В. Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с.
4. Колот А.М., Грішнова О.А., Герасименко О.О. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / за ред. А.М. Колота. К.: КНЕУ, 2018. 711 с.
5. Лукашевич В. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. Львів: «Новий світ-2000», 2018. 248 с.
6. Завіновська Г.О. Економіка праці: Навчальний посібник/Г.О. Завіновська. К: КНЕУ. 2017. 304 с.
7. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / Л.М. Ільїч, О.В. Акіліна К. : Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 952 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33738/1/Akilina_L_Illich_EP_pidruch_FITU.pdf
8. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. К. : Кафедра, 2020. 310 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/31071/1/LABOR_ECONOMICS_AND_SOCIAL_AND_LABOR_RELATIONS.pdf
9. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запирченко та ін.] / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 228 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/9588/1/Posibnyk%20z%20ekon.%20pratsi%202020.pdf>
10. Ільїч Л.М., Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Київ, 2020. 952 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33738/1/Akilina_L_Illich_EP_pidruch_FITU.pdf
11. Економіка праці та соціально-трудові відносини у схемах і таблицях : [Електронний ресурс]: навч. посіб. / А. М. Колот, О. О. Герасименко, Г. В. Герасименко. Київ : КНЕУ, 2017. 376 с. URL:

<https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c2f2409c-ba5c-446b-8843-b9d67818a5aa/content>

Додаткові:

1. Економіко-інституціональні умови формування доходів населення: регіональний аспект Монографія / МОН України. Одеський нац. економічний унів-тет. Одеса, 2016. 145 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6005/1/Економіко-інституціональні%20умови%20формування%20доходів%20населення%20регіональний%20аспект.pdf>

2. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3716/1/МПСПЛ_навч.%20посібник_05.06.19.pdf

3. Золотарьова О. А. Міжнародне трудове право. [Електронний ресурс]. Електронний навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Одеського інституту МАУП. ОІ МАУП, 2021. 45 с. URL: [http://odesa.maup.com.ua/upload/editor/files/Електронний%20посібник%20Міжнародно-правове%20регулювання%20праці%20\(2\).pdf](http://odesa.maup.com.ua/upload/editor/files/Електронний%20посібник%20Міжнародно-правове%20регулювання%20праці%20(2).pdf)

4. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/16040/Melnyk%20I%2C%20Romanova%20N.pdf?sequence=1>

5. Іващук І. О., Стахова Н. В., Живко М. А. Міжнародні міграційні процеси : навчальний посібник / І. О. Іващук, Н. В. Стахова, М. А. Живко. – Тернопіль. : ЗУНУ. 2022. 204 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45203/1/Верстка%20посібник.pdf>

6. Acemoglu D., Autor D. Lectures in Labor Economics. URL: <https://economics.mit.edu/sites/default/files/inline-files/Lectures%20in%20Labor%20Economics.pdf>

7. Perspectives on labour economics for development / edited by Sandrine Cazes and Sher Verick ; International Labour Office. Geneva: ILO, 2013. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms_190112.pdf

8. Borjas, George J. Labor economics / George J. Borjas. Seventh edition. URL: <https://dl.icdst.org/pdfs/files4/8a19e1f468cfa407ca93f5e2db8d05f5.pdf>

Нормативно-правові акти:

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року №2755-VII (зі змінами та доповненнями). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року №514-XIV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=514-17>
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року №2121-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3125-12>
4. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року №1576-XII (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1576-12>
5. Закон України «Про державне прогнозування і розробку програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 року № 1602-III (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
6. Закон України «Про державні цільові програми» від 18.03.2004 № 1621-IV (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>
7. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року №1629-IV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi&nreg=1629-15>
8. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року №2464-VI (зі змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
10. Кодекс законів про працю України (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
11. Господарський кодекс України (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
12. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 року №504/96-ВР (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80/print>
13. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 5 жовтня 2000 р. № 2017-III (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
14. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23 вересня 1999 року №1105-XIV (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
15. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 2 березня 2000 року №1533-III (зі

змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>

16. Закон України «Про зайнятість населення» від 5 липня 2012 року №5067-VI (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>

17. Закон України «Про індексацію грошових доходів населення» від 3 липня 1991 року №1282-XII (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-12#Text>

18. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01 липня 1993 р. № 3356-XII (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>

19. Закон України «Про мінімальний споживчий бюджет» від 03 липня 1991 р. № 1284-XII (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1284-12#Text>

20. Закон України «Про межу малозабезпеченості» від 04 жовтня 1994 року № 190/94-ВР (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190/94-%D0%B2%D1%80#Text>

21. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» від 22 червня 2012 р. № 5026-VI (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>

22. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.2003 р. № 2695-XII (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

23. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03 березня 1998 р. № 137/98-ВР (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>

24. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 р. № 1045-XIV (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>

25. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 року № 2862-VI (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>

26. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010 : затверджений Наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327 (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://https://www.rada.gov.ua/>

2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний веб-портал Міністерства економіки України. URL:

<https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

4. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua/>

8. Інтернет-портал «Мережа аналітичних центрів України». URL: <http://www.intellect.org.ua>

9. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua>

10. Національний банк України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.bank.gov.ua>

11. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>

12. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>

13. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>

14. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

15. Сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua>

16. International Labor Organisation. URL: <https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>